

שבועות תש"ע אקדמות מלין

1. ספר המנהגים (טירנא) חג השבועות

וקורין באחת בפרשת (נא) וישמע יתרו (שמות יט, א) בחדש השלישי עד סוף סידרא ה' גברא. כהן: אשר תדבר אל בני ישראל, לוי: יעלו בהר, ישראל: יענינו בקול. רביעי: לרעד, חמישי: יסיים. ואמר אקדמות מלין אחר פסוק ראשון ובחדש השלישי [עד באו מדבר סיני]. ואמרין ארכין אחר וירד משה קודם וידבר. ואמרין אמר יצחק לאברהם אביך, קודם כבד את אביך. בברונא ש"צ קורא עשרת הדברות. ובספר תורה שנייה קורין למפטיר בפנחס (במדבר כח, כו) וביום הבכורים עד ונסכיהם

2. ספר מהרי"ל (מנהגים) הלכות שבועות

[ג] ש"צ מתחיל בשחרית האל בתעצומות וחוזר אל ההודאות. וכן חוזר לעלם עלמי עלמיא וכופל לעילא בקדיש. יוצר ביום ראשון "אדון אמנני". ביום שני "אילת אהבים" בניגון "אתי מלבנון כלה" שהוא יוצר דשבת הגדול. במגנצא ביום ראשון יוצר "אילת אהבים" בשני "אדון אמנני" וקרובץ ביום ראשון "ארץ מטה" עד "ה' קנני ראשית דרכו" ואז מוסיפין שם קרובץ "או טרם". ואח"כ "אלה העדות". במגנצא א"א שום דיברא רק יום ראשון אקדמות מלין בסיום פסוק בחדש השלישי. למוסף "אתה הנחלת" ביום שני "אזהרת ראשית". מגילת רות אומרים ביום שני וכל אחד מברך לפניה על מקרא מגילה.

[ד] מהרא"ק: בשבועות אומרים הדיברא אקדמות מלין אחר סיום פסוק ראשון דקריאת התורה שהוא בחדש השלישי. וכן ארכין אחר שקראו פסוק וידבר אלהים. וכן ביום שני אתא ודוגמא, או יציב פתגם אחר פסוק ראשון של הפטרה, אבל בין ברכה לקריאה א"א דהוי הפסק. י"א שנוהגין בווינא שא"א אל נא לעולם תוערץ ביום ראשון דשבועות אלא בשני אחר כאשר נגלתה. וא"א פרקים בשבת שחל בו שבועות, עכ"ל מהרא"ק.

3. ר' יוזפא שמש, מנהגים דק"ק וורמיישא

ביום ראשון... קרובץ, אורח חיים, אל נא. ובכן קנני יי ראשית דרכו, שעשועי יום יום וכו', מקדמי קדם, עצתו, ובעצתו וכו', נועם וכו'. א"א בשורי, ומתחילין רבו וכו'. א"א יום, ומתחילין צדק וכו'. א"א חביב, ומתחילין קם וכו', חביון וכו'. א"א זך, ומתחילין קרב, ובירח וכו', אזי וכו', מתפארת וכו', ציר וכו'. ובכן וירד משה מן ההר אל העם, אלוף מסובל וכו' ע"ג. ובכן ולך תעלה קדושה וכו', וכל העם ע"ג. קדושה. הכוהנים עולין לדוכנם, וגומר התפילה, הלל שלם. א"א אקדמות. וחייב לקרות מי שעלה למי שירצה בפרשת בחקותי, והרב לעשרת הדברות...

4. רי"ל קירכוב, מנהגים דק"ק וורמיישא

כך קבלתי, למה א"א אקדמות, כי פעם אחת היתה פה ק"ק גרמייזא חזן אחד ואמר אקדמות בקול נעים ובכוונה גדולה ואחר שסיים לקח אותו אלדים, ע"כ א"א אותו. אבל זה הטעם אינו מספיק אצלי, אדרבה מאחר שאירע זה המעשה בחזן נמצא שזה התפלה הוא תפלה מעולה מאד, ויהיה לאומרה בכל שנה ושנה בכוונה. אלא ודאי יש טעם אחר לזה שא"א, והוא נשכח.

5. ט"ז אורח חיים סימן תצד

על מה שנוהגים במדינות אלו לקרות פסוק הראשון ואח"כ מתחילין אקדמות מלין כו'. יש לתמוה הרב' היאך רשאים להפסיק בקריאה דהא אפ"ל לספר בד"ת אסור כמ"ש בס"י קמ"ו וכל ההיתר' הנזכרים שם אינם כאן כ"ש בשבח הזה שהוא אינו מענין הקריאה כלל למה יש לנו להפסיק. ושמעתי מקרוב שהנהיגו רבנים מובהקים לשורר אקדמות קודם שיתחיל הכהן הברכה של קריאת התורה וכן ראוי לנהוג בכל הקהילות וגם ביציב פתגם שאומרים ביום שני אחר פסוק ראשון של הפטרה ראוי לנהוג כן אלא שאין הפטרה חמירא כ"כ כמו קריאת התורה:

6. מגן אברהם סימן קמו

אסור לצאת - אפי' בין פסוק לפסוק [טור] ונ"מ בשבועות שאומרים אקדמות:

7. אליה רבה סימן קמו

אסור לצאת וכו'. אפילו בין פסוק לפסוק (טור). ונפקא מינה בשבועות שאומרים אקדמות (מג"א סק"א). ולענ"ד משמע מלבד דמות לצאת באקדמות, דהא גוללין הס"ת בשעת אקדמות, משא"כ בין פסוק לפסוק אף בזמניהם שהיו מתרגמי(נ)ן משמע שלא היו גוללין, דאי היו גוללין למה אין רשאי הקורא לסייע למתרגם, וכ"מ בסי' קל"ט סעיף ד' וה':

8. משנה ברורה סימן תצד

(ב) וקורין בראשון וכו' - והמנהג לומר אקדמות והסכימו [ב] כמה אחרונים לומר זה קודם שמתחיל הכהן לברך על התורה וכן המנהג כהיום בכמה קהלות אכן יציב פתגם שאומרים ביום שני בעת קריאת הפטרה נתפשט באיזה מקומות לאמרו אחר פסוק ראשון של הפטרה:

9. אליה רבה סימן תצד

בט"ז [סק"א] הקשה בזה, ודעתו לומר אקדמות קודם שיתחיל לברכת התורה. וכבר תירץ הכל בתשו' שער אפרים סי' יו"ד ומקיים המנהג. גם נמצא נדפס בלשון אשכנז ישן נושן [פפד"מ תפא] מעשה באריכות דעל מה תקנו אקדמות, וסיים שכיון המעשה היה במדבר לכן תקנו לומר אחר במדבר סיני זכר לנס. שו"ת שבות יעקב חלק א סימן יב

מ"מ הוי הפסי כקושית הט"ז באמת אלא ודאי צ"ל דאין כאן משום הפסק כלל דאין משגיחין בזה כיון דנתקן כן מגדולי עולם גדולי ישראל וחכמים מטעם הכמוס עמהם ע"פ הסוד כנ"ל וא"כ אין שייך הפסק כלל מידי דהוי אשארי פיוטים שמפסיקים בהן בברכות ק"ש וי"ח כמ"ש בסי' ס"ח בהג"ה ויעוין שם בד"מ מה שכתב בשם מהרי"ל והמ"א האריך ג"כ שם יע"ש וא"כ כ"ש שמפסיקים בתורה בפיוטים שנתקנו על כך דהא ברכות ק"ש חמור יותר מקריאת התורה דהא אין מפסיקין מק"ש וברכותיה לתורה וכמ"ש בטור ובב"י סי' ט"ו שאין מפסיקין לתורה כשהוא עומד בק"ש וברכותיה ואפי' כשהוא כהן ויש חשש פגם אפ"ה אינו מפסיק מק"ש וברכותיה לעלות לתורה ואפ"ה מפסיקים בהן בפיוטים כנ"ל וכ"ש שמפסיקים בקריאת התורה בפיוטים שנתקנו על כך כנ"ל ואם לזה כוונת מהרי"ל דנתקן כך א"כ למה מסיים שאין אומרים בין ברכה לקריאה משום הפסק תיפק ליה דלא נתקן רק אחר פסוק ראשון ואין לשנות דודאי יש בהן סודות נפלאים כמ"ש בס"ח הנ"ל וה"ל מהרי"ל טעם ולכאורה היה אפשר ליתן טעם דנתקנו אחר פסוק ראשון משום שהוא על שבת התורה ואין לשוררו אלא כשהתורה פתוח' ולכן צריך להמתין עד אחר התחלת הקריאה דאין לפתוח הס"ת עד אחר הברכה ובין ברכה לקריאה אין להפסיק כמ"ש מהרי"ל ודאי שאין לפתוח הס"ת בשביל אמירת אקדמות אדרב' בשעת אמירת אקדמות יש לגוללו ולסוגרו דהא ודאי מטעם זה סבירא ליה לר"מ שאינו פותח עד אחר הברכה כדי שלא יאמרו ברכות כתובת בתורה כדאי' בש"ס והביאו הטור בסי' קל"ט וב"י שם ואף דקי"ל כר"י דלא חיישינן כדאי' שם מ"מ מצינו דחיישינן כמ"ש הטור בסי' קמ"ה שהקורא אין רשאי לסייע למתרגם שלא יאמרו תרגום כתב בתורה

10. שו"ת פנים מאירות חלק ג סימן לא

שאלה על דבר שביקש מכ"ת להודיע דעתי אם יש להפסיק בשיר אקדמות מילין שנהגו במדינות אלו לקרות פסוק מן החודש השלישי ואח"כ מתחילין לשורר אקדמות הנני מודיע למכ"ת בודאי לא נשבת מזכרו מה שכתב הט"ז בא"ח סי' תצ"ד וזה לשונו ויש לתמוה הרבה איך רשאים להפסיק בקריאה דהא אפילו לספר בד"ת אסור כמ"ש בסי' קמ"ו כש"כ בשבח הזה שאינו מענין הקריאה כלל עכ"ל. ודע לך כי נהירנ' בימי חורפי שרצה רב

אחד לנהוג כדעת הט"ז ולא הניחו הקהל לשנות מנהגם ואני ג"כ כל ימי לא הנהגתי כמותו וכל המשנה ידו על התחתונה ומה שתמה הט"ז דהא אפילו לספר בד"ת אסור כו' יש סתירה גדולה לדבריו דהתם הטעם שלא ישמע קריאת התורה מהש"ץ אבל הכא שגם הש"ץ מפסיק ומתחיל לשורר ואח"כ קורא בתורה והכל שומעים הקריאה מהש"ץ אין ענין כלל להתם והמפורסמי' אין צריכינן ראי' שמנהג זה נתיסד משנים קדמוניות לפני איתני וגאוני ארץ והלבוש מביא מנהג זה ואדתמה ההפסק בהקדמות יותר הי' לו לתמוה על שאנו מפסיקים בקרובץ שכתב הטור א"ח בסי' ס"ח שתמהו על המנהג הזה שבפירוש אמרו במקום שאמרו לקצר אינו רשאי להאריך ועוד שנינו כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות לא יצא ידי חובתו אפ"ה אין אנו מבטלין מנהגינו ק"ו בקריאת הקדמות שאין בהפסקה נגד הש"ס כיון שקורא פסוק ראשון אחר הברכה ואינו מפסיק בין הברכה ובין הקריאה אין כאן חשש ברכה לבטלה דדומה כמו שמברך על המזון המוציא והתחיל לאכול דמותר להפסיק ולדבר באמצע אכילה הכי נמי הכא כיון שהקדמות/שאקדמות/ הוא שיר ושבח גדול שקיימו וקיבלו עליהם דורות ראשונים שהיה חביב בעיניהם מרוב קדושתו ונהגו להפסיק באמצע הקריאה והש"ץ משורר ואח"כ מתחיל לתחילת הקריאה והכל שומעים הקריאה מהש"ץ אין כח בידינו לבטל ולהתחכם על הראשונים לומר שלא עשו כדן ומנהגן של ישראל תורה היא וכבר אמרו כיוצא בזה ביבמות דף ק"ב ובמנחות דף ל"ב והא רב אית ליה מנהגא והאידינא נהג עלמא כסתומות דאמר רבה אמר רב כהנא אם יבוא אליהו ויאמר אין חולצין בסנדל אין שומעין לו שכבר נהגו העם בסנדל הרי אפילו לאלוהו אין שומעין לבטל המנהג ומנהג עוקר הלכה ק"ו בהקדמות לשורר שיר הקדוש הזה שאין כאן עקירת הלכה כאשר כתבנו על כן אין לבטל המנהג ולדעתי המבטל פוגע בכבוד ראשונים וכן כתבו המנהיגים ביציב פתגם ובאשריך הר עברים בהפטורת שמחת תורה ושב ואל תעשה עדיף שלא לבטל מנהג הראשונים.

11. שו"ת שער אפרים סימן י

העמק שאלה והגבה למעלה אשר שאלוני ודרשוני חכמי ק"ק ויניציאה העיר רבתי בדעות שרתי בתכונות על ידי ש"ב האלוף הקצין כהר"ר בער בן הראש והקצין מחותני כמה"ר רר זכריה הלוי מק"ק וינא אודות דברי ריבות אשר בשעריהם בענין הפיוט אקדמות שנוהגים האשכנזי' לאומרו בחג השבועות בשעת קריאת התורה אחר פסוק ראשון של בחודש השלישי וחדשים מקרוב באו לבטל המנהג ההוא מטעם שאסור להפסיק בקריאת התורה ורוצים שיאמרו קודם קריאת התורה אם יש כח בידם לבטל מנהג הקדמונים מטעם הנז' או נאמר שלא יכלו לבטל מנהג אבותינו הקדושים אשר בארץ המה מטעם אל תטוש תורת אמך ואף שהוא נגד הדין מנהג עוקר הלכה. וז"ל החכם השואל תפול נא תחינתי לפניכם ושאלתי תיקר בעיניכם על הדין ועל האמת ועל השלום. על הדין"ן אם ב"ד הספרדי והמערבי פסולים לדון דין כזה כי החשוד על הדבר אינו נאמן על אותו דבר ואם כן הם בודאי פסולים כי כמנהגם לא קראו אקדמות מעולם ואם יוכלו לפסוק על מנהגינו לא יבצר מהם אשר יזמו לעשות ולהבא יבטלו כל המנהגים שלנו כי הם הרוב. על האמת אם באמת הורו כהלכה כי פשפשתי ומצאתי כל המנהגים הקדומים ומחזוריים הישנים כמנהגינו האשכנזים ובעל הלבושים ומהרי"ל חולתם פה אחד כמנהג האשכנזים אשר מעולם וע"כ לענ"ד לא היה להם כח לחדש או לבטל מנהג אבותינו תורה היא. ועל השלום להשקיט המריבות כי רבו הקטטות בין היחידי סגולה ואין כלי מחזיק ברכה אלא שלום. עכ"ל שאלת החכם החתום בשולי היריעה יצחק שמעיה לבית הלוי הורוויץ פה ק"ק כהנים...

וראיתי שכתב החכם השלם הפוסק הזקן זה קנה חכמה הרב כמהור"ר יהושע אהרן כהן על ענין הנז' שהספרדי' והמערבי' פסולים לדין הנז' ודימה לבני העיר שנגב ספר תורה שלהם כו' שאין דנין בדיני אותה העיר. וז"ל החכם הנז' ואין לך נגיעה גדולה מזו שכמו שחן מקום על יושביו כמו כן חן מנהג על מנהגינו ונהגינו ולא ימצאו לעולם זכות לקיים מנהג אבותינו תורה כו' עד כאן לשונו. אבל לבבי לא כן יחשוב דאם כן לפי דברי הח' הפוס' הנז' לא ימצאו דין כשר לדין הנז' כי הספרדי' והמערבי' אשר מעולם אין להם פיוט אקדמות פסולים לדון דין הנז' לפי דבריו לפי שהם נוגעים בדבר שלא ימצאו להם שום זכות והאשכנזים אשר מעולם המה נוהגים מנהג זה לומר אקדמות פשיטא לע"ד שפסולים לזה שהרי המה נוגעים בזה יותר כי לא ימצאו צד חובה לבטל מנהגם ואם כן נפל פותא בבירא ותנאי שקלת מעלמא לדון דין זה ויהיה מונח עד שיבא אליה...

ונלע"ד ליתן טעם לשבח כי בודאי שלא לחנם קבעו הפיוט של אקדמות דוקא אחר פסוק ראשון ולא אחר פסוק שני או אחר פסוק ג' ולא קודם פסוק ראשון אחר הברכה לפי שקודם פסוק ראשון פשיטא דהוי הפסק קודם התחלת המצוה כמו סח בין ברכת המוציא לאכילה וצריך לחזור ולברך ואחר פסוק שלישי כבר גמר המצוה וצריך לברך וכמ"ש הב"י בשם מהרי"א בא"ח סי' ק"מ דדוק' כשקרא ג' פסוקים ואח"כ שח הוי הפסק לפי שהוא אחר גמר המעשה גם אחר שקרא שני פסוקים לא רצו לתקן לומר הפיוט אקדמות שהרי כתב הרב מהרי"ק בשו"ת קע"ח בשם קצת גאונים בס' חקת התורה שאם קרא הא' אף שני פסוקים שיצא ידי קריאה וא"צ לחזור ולברך ואם כן אליבא דעת מהר"י אבוהב הנז' הוי אחר גמר המעשה והוי הפסק וצריך לחזור ולברך לכן תיקנו דוקא אחר פסוק ראשון דהוי התחלת המצוה ואמצע המצוה ואליב' דכ"ע אם שח לא הוי הפסק ואף לכתחלה מותר להפסיק מפני כבוד הש"י והתורה וכמ"ש הרב הלבוש בסימן תצ"ד ע"ש ולא גרע מהא דשואל מפני הכבוד.

12. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן מ

כ"א אם מותר לדרוש בשבת באמצע הקריאה ובדבר רב אחד שנוהג לדרוש בשבת באמצע הקריאה אחר כל שני קרואים, הנה לאו שפיר עביד וצריך למחות בידו דאף אם היה מפרש רק פירוש הפסוקים כהא דמתרגם בזמן הגמ' הרי איכא כמה דינין כדאיתא בגמ', ומשמע דאסור לתרגם רק בתרגום אונקלוס ואולי כדומה בתרגום אחר דמן התנאים שהוא תורת אמת, וראיה גדולה לזה דהא בש"ע /או"ח/ סימן קמ"ה סעי' ג' כתב האידנא לא נהגו לתרגם משום דמה תועלת בתרגום כיון שאין מבינים אותו, והא היה לן לתרגם בעצמנו כל רב לעדתו, ואף אם לא נסמך על תרגום עצמנו, נקח איזה פירוש מרבתינו כפרש"י ופירש רמב"ן ופי' ר' בחיי וכדומה שג"כ הם פירושים אמתיים, אלא חזינן דכיון שמצינו חולקים בהרבה דברים בין המפרשים אינו יכול להיות זה במקום תרגום בשעת הקריאה, אף שפרש"י חשוב כמו תרגום לענין שנים מקרא ואחד תרגום כדאיתא /שו"ע או"ח/ בסימן רפ"ה סעי' ב' מ"מ לענין התרגום בשעת הקריאה אינו כתרגום, ומוכרחין לומר דבשעת הקריאה בצבור שתיקנו כעין קבלת התורה שצריך אחד לעמוד אצלו שיהיה כעין סרסור דכשם שניתנה תורה ע"י סרסור כך אנו צריכין לנהוג בה ע"י סרסור כדאיתא בסימן קמ"א סעי' ד' צריך שיהיה תרגום ופירוש שהכל מודים שלא שייך שום חולקין כתרגום אונקלוס ויב"ע = ויונתן בן עוזיאל = שהוא מהל"מ = מהלכה למשה מסיני = וע"פ התנאים ולכן כיון שתרגום לא מבינין אותו ליכא תועלת לא נהגו לתרגם והויא זה חיוב שליכא מציאות לנו לקיים, ונמצא שאף אם אותו הרב היה אומר רק פירוש הפסוקים היה אסור זה בתוך הקריאה, וכ"ש שודאי אומר כדרך דרשות הרבנים הצעירים שהעיקר שלהם לא שייכי לתורה כלל שאסור. ואין לומר שאולי בין גברא לגברא קילא, דא"כ לא היה לנו לבטל לגמרי חיוב התרגום אלא לתקן שיפרשו את כל הפרשה אחר שברך בסוף קודם שקראו להשני אלא ודאי שגם זה נקרא באמצע הקריאה שאינו ראוי בפירושים ותרגומים אלא רק התרגומים דאונקלוס ויב"ע וכדומה, ולכן פשוט וברור שאסור. ומה שהולכין כל העומדים על הבימה אצל התורה להיות סמוך להרב הדורש במקומו אצל אה"ק = ארון הקודש = הוא איסור אחר וצריך למחות אם שייך למחות שהוא רב המשתייך לשומרי התורה.

13. ספר ברכת אברהם על מגילת רות, ר' אברהם אביש אב"ד דק"ק פראנקפורט דמיין

מעשה מבעל האקדמות

מעשה במדינה אחת שהיתה אחורי מדבר >אדא< הסמוכה לגהר סמבטיון. שמעבר הנהר הלז שרויים בני משה. ע"י בספר מקוד. ישראל) והיהודים שבמדינה זאת היו חונים בשלוה ובהשקט איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו והיו נצורים ונטודים מכל רע ופגע במלכות הזה. כי המלך ה' איש חסד ומזג טוב להגן על המדינה בכל דצר טוב ומועיל. אמנם במדינה הלז ה' הכישוף דבר נחמד והכל נמשכים אחריו כמו במצרים מלפנים. וכל מי שהי' לו יד יותר בזה משתבח במעלתו. והי' שמה כומר אחד מכסף <דול ובכישוף עשה פדי והצליח לעשות פדי ולהשתבח לפני כל במעשה תועתועיו וכישופיו. והי' היום והתחיל הכומר להראות מעשה כישוף גדול בעין הרע שלו>(כמו בלעם הרשע דהיינו שיצא לשוק ונשא עיניו ויבט באדם ומיד כשהביט בו יצאה נשמתו ומת. והבוסר הלז היי שונא ישראל גדול מאוד. ומון בעיגיו רק להיהודים. והדג הרבה ישראלים בהבטתו. והיי מיצר לישראל מאוד עד אין לשער כי בכל יום הרג הרבה ישראלים. נמעל שועתם השמימה. וכאשר הציעו ישראל ומסרו הדבר לפני השופטים והשרים יודעי דת ודין ענו ואמרו שלא יוכלו לעשות מאומה רע להכומר בלתי רשות המלך. שצריכים *להודיע להמלך מזה כי הכומר היי חשוב למלכות. מיד נתנו היהודים כתג בקשה להמלך והמלך כשמוע זאת שלה אחר הכומר בחרי אף כי הי' מלך חסד. וישאל בקצף או פי הכומר מה זה

אתה עושה מרידה במדינתי להרוג אנשים נקיים בלי שום ערך ופשע ולשפוך דם חנם. ויען הכומר בערמה ונתן תשובה ואמתלא לדבריו ואמר כי הוא רוצה ומבקש להתווכח עם היהודים בדת ואמונתם. ולכן רוצה שיבחרו ישראל אחד מהם לעמוד גגו *לחתוכה עמו בדת התורה. וגם מתנה בתנאי שאותו היהודי יהי גדול שלא יוכל הכומר להרע ולהזיקו בהבמתו. והוא יעמוד אתו בויוכו יען שהוא גדול בקדושתו שיכול להציל עצמו מעין הרע שלו ולכן עליו יוכלו ישראל לסמוך שיעמוד בהיוכו. ואם היהודי הלז ינצח את הכומר אז יהרגו אותו ואם חיו להיפך אזי יהי גזירת שמד דודל. ומשום זה הורג את היהודים בהבטתו. כדי שיוכרחו היהודים ליתן א' כנגדו לעמוד בויוכו אתו. כן התנצל הכומר לפני המלך. מיד צוה המלך כרוז ליהודים כי בעוד שלשת ירחים יתנו היהודים אחד בכתב אשר יסמכו עליו שיעשה ויכוח עם הכומר ואם לאו מה שירצה הכומר יעשה. - והי' אבל גדול להיהודים וצום ובכי ומספד כי לא גמצא בהם א' שיוכל לעמוד גגו ולהציל עצמו מעין הרע שלו. וי' ה יכאשרגתאפסויחד ראשיהקהלות גשאר בהסכם בעצה לשלוח אחד מןהחבורה לעבד הנהר סמבטיון לבגי משה. ולזה צריך מיוחם גדול שיהי' ראוי להשתדך עם בני משה. כי ידוע דהנהד סמבטיון אינו נח כל השבוע לבד מע"ש אחר חצות עד מוצש"ק. ומקובל בידם דהילוך הנהר הוא רובה שלשה פרסאות. וההולך שמה עיש אחר חצות מוכרח לבוא שמה ביום השבת והוא חילול שבת לילך חוץ לתחום. אמנם לדבר נחוץ כזה לפקח על עסקי רבים מותר לחלל שבת. וימע שמה אף שיבוא שמה בשבת חוץ לתחום. אבל לחזור לכאן בע"ש אחו* אינו דשאי כי לביתו הוא דבר הרשות ואינו ראוי לילך חוץ לתחום.) ואף דתנן בעירובין מיד כל היוצאים להציל חוזרים למקומם. הא אמרינן. בגמ' שם דרק אלפיים אמה חוזרים ולא יותר עיש(ויוכרח לישאר שמה כל ימיו וכשירצה לישא אשד. שם ולהשתדך עם בני משה יוצרך להיות מיוחם גדול. כי המד. מיוחסין גדולים. ולכן נצרך לשלוח מיוחם גדול שיוכל להשתדך עמם שם. והי' בהם & אחד מיוחם גדול ות"ח מיוחד בדורו ומקובל גדול ברזיןדאורייתא ובסתרית תורה ושמו ד' מאיר בר' יצחק שליח צבור) בעל האקדמות הגיל(ונתגו בו היהודים עיניהם לשלוח אותו לשם. והי' לו אשד, ובת יחידיה. וגירש את אשתו.) מחמת שיוכרח לישאד שמה ולא יוכל לחזור ולדור עמה(ונסע עיש אחר חצות היום שהמפכטיון נח ובא שמה אל בני משה בשבת וכאשר בא אצלם מיד נתנו אותו במאסר עד שישבו. הסגד"דרין בדין לשופטו ולעונשו על שחילל שבת. מיד הראה להם את הכתבים שהי' עמו שידבר נחוץ הוא לפקח על סכנת נפשות ישראל המדוכאים להצילם מעלילת הכופד הרשע הזה. מיד התירוהו ממאסרו. והטילו ביניהם גורל מי מהם שילך. שמה לויכו עם הכומר ונפל הגורל על חייט אחד שיסע שמה לעמוד אל היוכו עם הכומר. והחייט הלז גירש ג"כ את אשתו) מטעם הניל דהוא ג"כ לא יוכל לחזור לביתו וזי הנהר סמבטיון מפני תילול שבת(וגשאר בהסכם שהחייט ישא את בתו היחידיה של ר"מ הנ"ל שהוא מיוחם גדול. ובמשך השבוע שדה על רימ הגיל רוהיק ועשה וגמר את הפיוס של אקדמות מילין ומסר אותו להחייט חתנו שיפורו ויפרסמו בכל גלילות ישראל לאמרו בהג העצרת) ויתכן שהי' אז לפני חג שבועות. או שהי' עוסק אז בפיוטץ. של זה הסדר של העצרת) למען יזכר שמו במקומות ישראל שבמדינתגו. ויהיכאשר בא החיים לכאן. ומיד הודיעו להמלך שנמצא אחד ביניהם שיוכל לעמוד עם הכומד לויכו. ויצו המלך שיעשו בימה גדולה אחורי עיר המלוכה ושם. הולך

*הר גדול ורחב ולפניה בקעה גדולה להתאסף שמה כל העם. והמלך קבע את היוכו על יום המיועד. שיתקבצו שמה כל העם: ו ב ב ו איוםהמגובלויבואו כל העם המלך וכל השרים וגדולי ישראל להיות אצל היוכו. ויעלו שניהם הכומר והחיים על הבימה הגדולה המוכתג לפניהם. מיד התחיל הכומר לעשות מעשה כישוף בעינו הרע כפעם בפעם וישת אל החייט פניו להזיקו בהבטתו עיי כישופו אכן להבל ולריק הי' גיעתו כי לא הועיל מאומה ולא יכול להזיקו ולעשות לו שום רגז והחיים נשאר במעמדו בלי שום השתנות. וכשראה זאת הכומר אמר לפני המלך טרם אתחיל היוכו אעשה דבר פלא לשמח לב המלך

והי' לפניו שמה רחיים ורכב שטוחנים בהם חטים. וירץ הכומר מן הבימה ויקח את שתי האבנים האלה הרהיים והרכב ונשא אותם לעין כל על כתיפיו על הבימה ומדוק אותם אל אויר השמים. ויעמדו שמה באויד ולא גתכו לארץ. אכן התגלגלו שמה באויר כל התגלגלותס בארץ בעת שטוחנים חטים בלי פוגת והיי פלא גדול:

ו ו י א מ רהכומר אל החייט בהיתול ושחוק. התוכל ג"כ לעשות דבר פלא טרם היוכו הלא גראה וגדע. ויען החייט ויאמר להכומר אעשה ג"כ דבר פלא. אכן שמע נא וציית לדברי. הנה כאן על בקעה זו עומדים אילנות גבוהות ע"כ תבחר לך אחת משתי דרכים איזה שתרצה. דהיינו או באופן שאני אכופ אילן אהד גבוה עד לארץ יואח"כ אתה תאחוז אותו בכוחך בראשו הנמשך מטה שלא יעלה שוב למעלה. או באופן ההיפך אתה תכופ את ראשו עד למטה ואני אאחוז אותו אח"כ בראשו שלא ימשך למעלה: ו י ב ח רהכומר שהחייט יכפהו בתחילה למטה ואח"כ הוא יאחזנו שלא יעלה למעלה.

מיד ירד החייט מן הבימה אל הבקעה ויחבק אילן אחד גבוה עד הגיע לראשו ויאחז בידו את ראשו וימשיכהו ויכפהו למטה עד שהגיע לארץ אצל ידי הכומר

ומיד הכומר אחז ויחזק בראשו והחייט משך את ידיו מן האילן: אזי פתאום במהירות עצום וכח רב גמשך האילן עם הכומר למעלה ויזרוק את הכומר לאויר השמים והכומר נפל לבין שתי אבני הרחיים והרכב הנ"ל ויטחן לעפר עד שהי' לאבק פורח. (כן יאבדו וגו'). והחייט רמו אל העם לזעוק בקול. ויזעק כל העם. בקול הידד. ושמע המלך וישאל מה קול הזעקה וירמזו לו וישא ועיגו וירא את הפלא. הגדול ויתמה מאוד מנבורת החייט ומנפלאותיו האלקיות אלקי ישראל הגורא ויפטררהו לשלום: